

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ A. M.**, bývajúcej v L.L., **2/ M. H.**, bývajúcej v L.L., **3/ M. R.**, bývajúcej v L.L., **4/ P. H.**, bývajúcemu v Ú., **5/ M. H.**, bývajúcemu v Č., **6/ J. H.**, bývajúcemu v L.L., zastúpených JUDr. Ľ. V., advokátkou so sídlom v K., proti odporcom **1/ M. S.**, bývajúcej v K., **2/ M. V.**, bývajúcej v K., **3/ B. S.**, bývajúcemu v K., **4/ J. T.**, bývajúcej v K., **7/ V. S.**, bývajúcej v T., **8/ Ing. I. N.**, bývajúcemu v T., **9/ Ing. M. N.**, bývajúcemu v S., **10/ M. P.**, bývajúcej v T., **11/ J. N.**, bývajúcemu v T., **12/ A. Š.**, bývajúcemu v K., **13/ V. T.**, bývajúcej v K., **14/ S. P.**, bývajúcej v Z., **20/ N. H.**, bývajúcej v K., zastúpeným JUDr. D. G., advokátkou so sídlom v K., **21/ V. H.**, bývajúcemu v K., zastúpený JUDr. D. G., advokátkou so sídlom v K., **22/ M. H.**, bývajúcemu v K., **23/ N. S.**, bývajúcej v K., zastúpenej JUDr. D. G., advokátkou so sídlom v K., **24a/ A. Š.**, bývajúcemu v K., **24b/ J. Š.**, bývajúcemu v K., **24c/ O. K.**, bývajúcej v K., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 20 C 375/2002, o dovolaní navrhovateľov 1/, 2/, 3/, 5/ a 6/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. októbra 2011 sp. zn. 11 Co 283/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovatelia 1/, 2/, 3/, 5/ a 6/ sú povinní zaplatiť do 3 dní odporcom 3/ a 20/ až 23/ náhradu trov dovolacieho konania 185,23 € na účet JUDr. D. G., advokátky so sídlom v K.; iným odporcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

A. H. (pôvodná navrhovateľka) sa v konaní domáhala, aby súd určil, že je vlastníčkou nehnuteľností v katastrálnom území L., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č.X. ako parcela

č. X. – orná pôda vo výmere X. m² a na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m² a parcela č. X. – zastavaná plocha vo výmere X. m². Vzhľadom na to, že A. H. zomrela v priebehu konania (X.), súd ďalej konal s navrhovateľmi 1/ až 6/ (právnymi nástupcami pôvodnej navrhovateľky). Navrhovatelia 1/až 6/ v ďalšom podali návrh na pripustenie zmeny návrhu a žiadali, aby súd určil že a/ parcely č. X., X. a X. patria do dedičstva po A. H., b/ nehnuteľnosti v katastrálnom území L. vedené na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – zastavané plochy vo výmere X. m² a parcela č. X. – záhrada vo výmere X. m² patria do výlučného vlastníctva navrhovateľky 1/, c/ nehnuteľnosti v katastrálnom území L. zapísané na liste vlastníctva č. X. ako parcela X. – záhrada vo výmere X. m² a parcela č. X. – zastavané plochy vo výmere X. m² patria v podiele 1/2 navrhovateľke 2/ a v podiele 1/2 do dedičstva po poručiteľovi P. H., ktorý naposledy býval v L.L. a zomrel X..

Okresný súd Košice II rozsudkom z 3. marca 2009 č.k. 20 C 375/2002-302 návrh zamietol a protinávrh odporkyne 5/ vylúčil na samostatné konanie. Zamietnutie návrhu v časti a/ určenia, že parcely č. X., X. a X. patria do dedičstva po A. H. odôvodnil tým, že pôvodná navrhovateľka tieto nehnuteľnosti nenadobudla vydržaním, lebo jej držba nebola dobromyseľná. V časti b/ určenia, že parcely č. X. a X. sú vo výlučnom vlastníctve navrhovateľky 1/, vychádzal súd z toho, že ak tieto nehnuteľnosti mala nadobudnúť v roku 1959 ústne uzatvorenou zmluvou od pôvodnej navrhovateľky, treba zohľadniť, že A. H. v tom čase nebola ich vlastníčkou, a tak na navrhovateľku 1/ nemohla previesť ich vlastníctvo. Zamietnutie návrhu v časti c/, teda o určenie, že parcely č. X. patria v polovici do vlastníctva navrhovateľky 2/ a v polovici do dedičstva po poručiteľovi P. H. odôvodnil tým, že navrhovateľke 2/ patria práva, ktoré nadobudla od pôvodnej navrhovateľky na základe darovacej zmluvy v roku 1968 uzatvorenej vo forme notárskej zápisnice a k vydržaniu zvyšnej časti týchto parciel nedošlo, lebo pôvodná navrhovateľka nenadobudla ich vlastníctvo. Rozhodnutie o trovách odôvodnil podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Opravným uznesením zo 17. mája 2010 č.k. 20 C 375/2002-375 súd prvého stupňa opravil záhlavie svojho rozsudku z 3. marca 2009 č.k. 20 C 375/2002-302 v označení účastníkov konania tak, že „žalobkyňa 3/ je M. R., žalovaný 8/ je Ing. I. N., žalovaný 9/ je Ing. M. N. a žalovaný 11/ je J. N.. Tento rozsudok napadli odvolaním navrhovatelia 1/ až 6/.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 26. októbra 2011 sp. zn. 11 Co 283/2010 napadnutý rozsudok vo veci samej v spojení s opravným uznesením potvrdil; rozhodol tiež o náhrade trov. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že pôvodná

navrhovateľka nenadobudla vlastníctvo sporných nehnuteľností vydržaním. Námietky odvolateľov neboli spôsobilé spochybníť správnosť záveru, že v konaní nebol preukázaný jeden zo zákonných predpokladov vydržania, a to oprávnenosť držby sporných nehnuteľností. Pôvodná navrhovateľka a neskôr navrhovatelia 1/ až 6/ tvrdili, že podiely spoluvlastníkov boli odkúpené ústne uzatvorenými kúpnymi zmluvami a bola im aj vyplatená dohodnutá kúpna cena, odvolací súd sa ale stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno, lebo nepreukázali právny titul pôvodnej navrhovateľky pri vstupe do držby sporných nehnuteľností. Na preukázanie existencie domnelého právneho titulu by muselo byť preukázané, že pôvodná navrhovateľka bola so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že jej takýto nadobúdaci titul svedčí. To však v konaní nebolo preukázané. Za okolnosť, ktorá by preukázala jej dobromyseľnosť, nemožno považovať samotnú skutočnosť, že nehnuteľnosti dlhodobo nerušene užívala, pôvodní spoluvlastníci ju v užívaní nerušili a nedomáhali sa výkonu ich vlastníckeho práva. Na strane pôvodnej navrhovateľky nemožno hovoriť ani o ospravedlniteľnom omyle, lebo vedela, že písomnú kúpnu zmluvu uzatvorila iba s jedným zo súrodencov jej manžela. Okolnosti, na ktoré sa v súvislosti s dobrou vierou odvolávala (že ostatní spoluvlastníci nemali ochotu ísť „na úrad“, resp. že v tom období sa bežne zmluvy neuzatvárali písomne), vylučujú možnosť jej právneho omylu a len potvrdzujú, že mala vedomosť o tom, aký je skutočný právny stav. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení § 243b ods. 5 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali navrhovatelia 1/, 2/, 3/, 5/, 6/ dovolanie s odôvodnením, že im v konaní bola odňatá možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa ich názoru tým, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, hoci sa nevzdali svojho práva na verejné pojednávanie a ani neboli vyzvaní, aby oznámili, či súhlasia s prejednaním veci bez nariadenia pojednávania. Odvolací súd im doručil vyjadrenie odporcov k ich odvolaniu, nevyzval ich ale, aby oznámili svoje stanovisko k tomuto vyjadreniu. Boli presvedčení, že súd nariadi pojednávanie, na ktorom sa budú môcť opakovane vyjadriť k základu prejednáwanej veci a k tvrdeniam odporcov v ich písomnom stanovisku k odvolaniu navrhovateľov. V ďalšej časti dovolania navrhovatelia uviedli dôvody, so zreteľom na ktoré zastávajú názor, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Podrobne zopakovali skoršie skutkové tvrdenia, z ktorých vyvodzovali, že vlastníctvo nadobudla ich právna

predchodkyňa vydržaním. Žiadali napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odporcovia 3/ a 20/ až 23/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že odvolací súd mohol v danom prípade prejednať vec bez nariadenia pojednávania. Súdny nebol povinný vyzvať účastníkov, aby sa vyjadrili, či súhlasia s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania (túto povinnosť mali podľa § 209a ods. 1 O.s.p. v znení do 14. októbra 2008). Skutočnosť, že sa nespĺnil predpoklad navrhovateľov o tom, že súd nariadi pojednávanie, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Túto vadu nezakladá ani dovolateľmi tvrdené nesprávne právne posúdenie veci. Uvedomujúc si, že dovolanie je procesne neprípustné, predseda len (pre úplnosť) uviedli vo vyjadrení aj stanovisko k meritu veci (k otázke vydržania sporných nehnuteľností pôvodnou navrhovateľkou na základe „neperfektných“ kúpnych zmlúv). Dovolanie navrhli zamietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 O.s.p. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide

o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním navrhovateľov je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť ich dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

V danom prípade by podané dovolanie mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku v zmysle uvedeného ustanovenia nezakladá samo tvrdenie o existencii procesnej vady tejto povahy, ale iba zistenie, že v konaní skutočne k takejto vade došlo.

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

1. Vzhľadom na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na posúdenie, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Navrhovatelia procesnú vadu konania a prípustnosť ich dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. vyvodzovali z toho, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania a bez toho, aby boli splnené podmienky pre tento procesný postup vyplývajúce z § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd v danom prípade vec prejednal a rozhodol 26. októbra 2011. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008,

na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že a/ odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a že z tohto dôvodu nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania, c/ so zreteľom na povahu prejednáwanej veci nič nenasvedčuje tomu, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. To znamená, že postup odvolacieho súdu v danej veci bol v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. a že odvolací súd mohol vec prejednať a rozhodnúť bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Takýmto postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom.

So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že nenariadením odvolacieho pojednávania nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

2. Formulácie, ktoré sú v dovolaní zvolené na odôvodnenie jeho opodstatnenosti nasvedčujú tomu, že dovolatelia, namietajúc existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spochybňujú tiež úplnosť a správnosť skutkových zistení súdov. K tomu dovolací súd uvádza:

2.1. Neúplnosť skutkových zistení súdu môže viesť k vecne nesprávnemu rozhodnutiu súdu, táto neúplnosť ale Občianskym súdnym poriadkom nie je považovaná za procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

2.2. Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania.

2.3. Nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. (viď R 37/1993).

2.4. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že ani tento, dovolateľmi namietaný okruh tvrdených nesprávností postupu súdov, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle ípustnosť ich dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

3. Navrhovatelia tiež namietajú, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p.

Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je najvyšším súdom považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (len) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zároveň je zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (viď napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

4. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania podaného v preskúmvanej veci nevyplýva z § 238 O.s.p., v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia dovolateľmi namietaných procesných vád (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a nevyšli najavo iné procesné vady vymenované v § 237 O.s.p., najvyšší súd odmietol dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešným odporcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti dovolateľom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Odporcom 3/ a 20/ až 23/ priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokátky za 1 úkon právnej služby, ktorú poskytla spoločne týmto odporcom

vypracovaním ich písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení účinnom v čase poskytnutia právnej služby (ďalej len „vyhláška“)]. Sadzbu za tento úkon určil podľa § 11 ods. 1 vyhlášky vo výške 146,73 € po znížení podľa § 13 ods. 2 vyhlášky (5 x 50%). Tarifnú odmenu určil potom v celkovej výške 146,73 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 3 vyhlášky) vo výške 7,63 € a 20% DPH (30,87 €) predstavuje spolu 185,23 €. Ostatným úspešným odporcom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo o ňu nepožiadali (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení § 243b ods. 5 a § 151 O.s.p).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. mája 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková